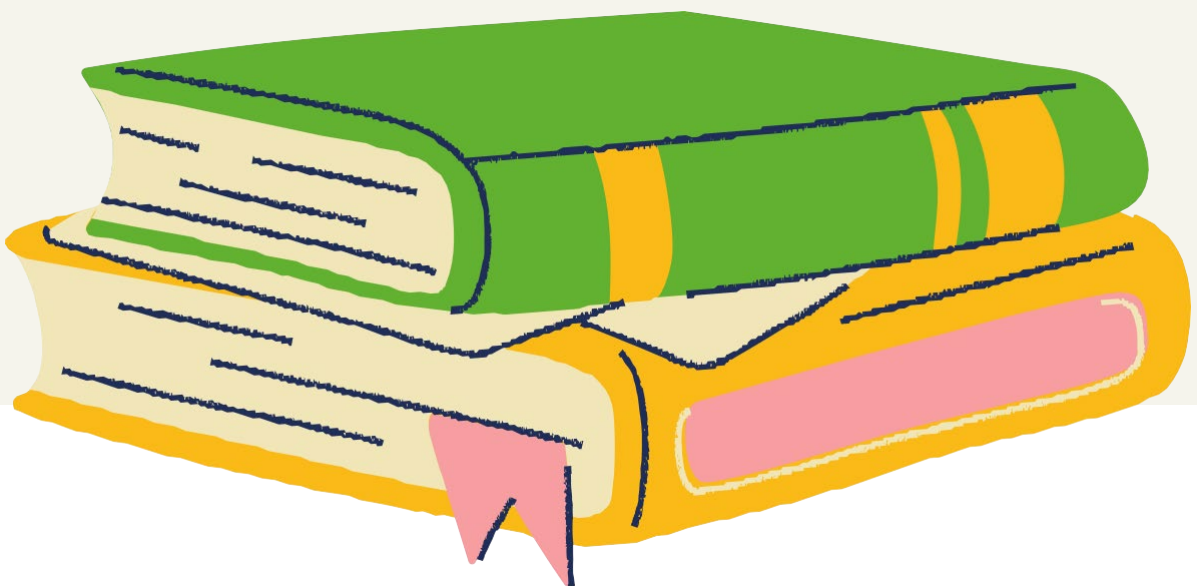

Ik spring voor de boekenkring!

Zes uitgewerkte boekenkringen om
het leesplezier te bevorderen.

Shari Leonard

Hogeschool PXL-dpt. Education.

Inhoudsopgave

1. Voorwoord

2. De keuze van het boek

- 2.1. De werkvormen
- 2.2. De boekenkaart
- 2.3. Tips bij het keuzeproces

3. Boekenkringen

- 3.1. Twee boekenkringen voor de eerste graad
 - 3.1.1. Boekenkring één
 - 3.1.2. Boekenkring twee

- 3.2. Twee boekenkringen voor de tweede graad
 - 3.2.1. Boekenkring één
 - 3.2.1. Boekenkring twee

- 3.3. Twee boekenkringen voor de derde graad
 - 3.3.1. Boekenkring één
 - 3.3.2. Boekenkring twee

4. Bijlagen:

- 4.1. Boekentips eerste graad: 6 tot 8 jaar
- 4.2. Boekentipstweede graad: 8 tot 10 jaar
- 4.3. Boekentips derde graad: 10 tot 12 jaar
- 4.4. Boekenkaart eerste graad: een verhalend boek
- 4.5. Boekenkaart eerste graad: een informatief boek
- 4.6. Boekenkaart tweede graad: een verhalend boek
- 4.7. Boekenkaart tweede graad: een informatief boek
- 4.8. Boekenkaart derde graad: een verhalend boek
- 4.9. Boekenkaart derde graad: een informatief boek
- 4.10. De infofiche: De goede voordracht
- 4.11. De voorbereidingsfiche voor de leerkracht
- 4.12. De infofiche: De speciale opdrachten
- 4.13. De vragen van de Vertel eens - methode van Aidan Chambers

1. Voorwoord

2. De keuze van het boek

Het werken aan het leesplezier van de lagereschoolkinderen start met een ruim en gevarieerd aanbod boeken. De boekenkast omvat best verschillende boeksoorten zodat elk kind een boek vindt dat bij hem of haar past.

Belangrijk om het juiste boek te vinden, is dat de kinderen voldoende tijd krijgen om het assortiment te verkennen (Chambers, 2012).

2.1. De werkvormen

Enkele veelgebruikte werkvormen om het ruime aanbod te verkennen zijn:

- **Het boekensnuffelen:**

Het boekensnuffelen biedt de leerlingen de mogelijkheid om op hun eigen tempo de aanwezige boeken te exploreren. De leerlingen krijgen immers enkele minuten de tijd om in de boekenkast/boekenbakken te snuiten. Op het einde van de voorziene tijd kiezen de leerlingen een boek waarin ze tijdens de vrije leesmomenten zullen lezen (Van Coillie, 2007).

- **De boekendans:**

Tijdens de boekendans worden de stoelen van de leerlingen, analoog naar de klassieke stoelendans, in een kring geplaatst. Op elke stoel ligt een boek. Zodra de muziek start, stappen de leerlingen om de stoelen heen. Wanneer de muziek stopt, zet elk kind zich op een nabije stoel en kijkt enkele minuutjes in het boek. Op het ogenblik dat de muziek weer start, stappen de leerlingen weer omheen de stoelen.

In tegenstelling tot de 'klassieke stoelendans' worden er geen leerlingen geëlimineerd wanneer de muziek stopt. Er blijven steeds voldoende boeken aanwezig zodat elk kind de kans krijgt om alle boeken te verkennen.

Om een positief effect te verkrijgen, wordt de werkvorm best zo'n vijftien minuten uitgevoerd zodat de leerlingen de kans krijgen om in verschillende boeken te leren kennen (Iedereen Leest, 2022). Na de boekendans kiezen de leerlingen een boek dat hen aanspreekt. Het boek zal tijdens de vrije leesmomenten gelezen worden.

Kortom heeft het kind tijdens het boekensnuffelen en de boekendans een vrije keuze in de boeksoort en het genre. Om te voorkomen dat de lezers zich toespitsen op een bepaald genre of bepaalde boeksoort, kan je een beperking opleggen. Zo kan je een wisselsysteem tussen de verschillende boeksoorten inrichten (Walta, 2018).

2.2. De boekenkaart

Binnen bovenstaande werkvormen kan 'een boekenkaart' ondersteuning bieden bij het maken van een keuze. Dergelijke fiches kunnen zeer uiteenlopende informatie bevatten zoals: biografische gegevens over het boek, een bekrachtiging over de inhoud van het boek, informatie over het hoofdpersonage, et cetera.

Na het lezen van een boek krijgen de leerlingen de mogelijkheid om een boekenkaart in te vullen en tussen het boek te stoppen. Op deze manier spoort de lezer andere kinderen aan om het boek een kans te geven. De mening van een andere leerling heeft immers een leesbevorderend effect.

Een misvatting bij zo'n boekenkaart omvat dat elk kind een boekenkaart moet invullen; het opstellen van een zo'n steekkaart mag noch een verplichting zijn, noch de volledige inhoud van het verhaal weergeven (Van Coillie, 2007).

De boekenkaart kan nadien tevens ingezet worden tijdens het uitvoeren van de boekenkring. Voornamelijk onzekere en teruggetrokken leerlingen zullen hier houvast aan hebben.

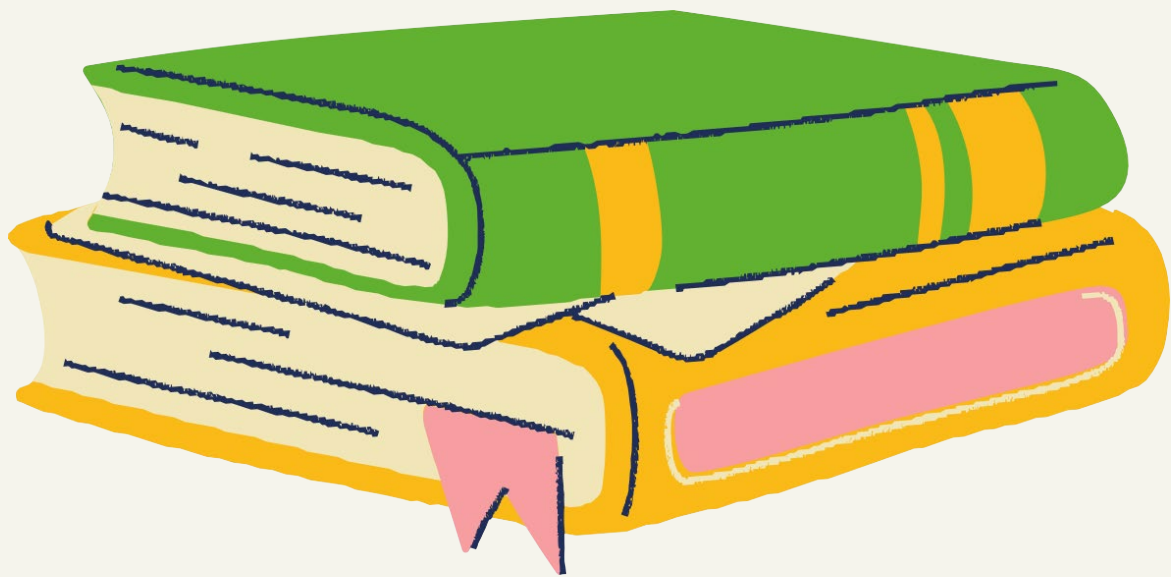
In bijlage nr. 21, 22, 24, 25, 27 en 28 vind je voorbeelden van boekenkaarten terug. Per graad vind je een boekenkaart voor een verhalend boek en een boekenkaart voor een informatie boek terug.

2.3. Tips bij het keuzeproces:

Bijkomende tips om de boekkeuze te bevorderen (Chambers, 2012):

- ♦ **Zorg voor een aantrekkelijke presentatiewijze.** Boeken die opvallend opgesteld worden trekken de aandacht van de kinderen, en maken hen nieuwsgierig naar de inhoud ervan.
- ♦ **Zorg ervoor dat het boek binnen het bereik van de leerlingen ligt.** Het hunkeren naar het boek zal namelijk aanzienlijk afnemen wanneer het kind lang moet wachten voordat hij of zij het boek mag lezen.
- ♦ **Bied verschillende boeksoorten aan.** In bijlage nr. 23, 26 en 29 vind je de nieuwste boekentips per graad terug (Boekenzoeker, 2022).
- ♦ **Laat de leerlingen zelf een boek kiezen dat aansluit bij de interesse.** Blijkt het boek toch niet geschikt? Laat deze lezer het boek omwisselen. Het is immers niet leesbevorderend om kinderen een boek te laten lezen waaraan ze geen plezier beleven.

3. Zes uitgewerkte boekenkringen om het leesplezier te bevorderen

3.1. Tweeboekenkringen voor de 1e graad

3.1.1. Boekenkring één:

Materiaal:

- een informatief boek
- een verhalend boek
- een weesboek
- de ingevulde boekenkaarten
- 'Kevin en de koekjesdief' - Philip
- Reeve 'De fantastische verhalen van Tashi' - Anna Fienberg en Barbara
- Fienberg de infofiche 'De goede voordracht'.
- de infofiche 'De speciale opdrachten'.

Duur: 25 minuten

Doelen:

De leerlingen kennis laten maken met een ruim aanbod boeken.

De leesinteresse van de leerlingen aanwakkeren.

Organisatie:

- Observeer de leerlingen enkele dagen voor de uitvoering van de boekenkring tijdens het vrij lezen.
- Kies één leerling die een leesboek leest/gelezen heeft en één leerling die een informatief boek leest/gelezen heeft. Duid voor elk boek een leesbuddy aan die de inhoud van het boek kent. Elke leesbuddy presenteert het boek samen met zijn/haar partner.
- Kies zelf een impopulair boek dat door een vrijwillig duo gepresenteerd wordt.
- Voorzie een vrij moment waarin je de leerlingen helpt met het voorbereiden van de boekenkring. Zeker de voorbereiding van het voorleesfragment vraagt in de eerste graad de nodige ondersteuning. Hiervoor kan je de leerlingen wijzen op verschillende voordrachtsaspecten. Breng maximaal twee voordrachtsaspecten (bijlage) onder de aandacht. Het verklanken van de woorden vergt immers heel wat energie van de jonge kinderen.
- Laat elk duo een boekenkaart invullen bij het boek dat ze gelezen hebben.
- Stel een leerling uit een andere klas aan die een stukje van een boek komt voorlezen in het laatste onderdeel van de boekenkring.

- Vul op voorhand het voorbereidingsformulier in (bijlage) zodat je de boekenkring in goede banen kan leiden.
- Verplaats de banken van de leerlingen en plaats de leerlingen in een kring. Neem zelf ook plaats in de kring. Voorzie voor en achter de stoelen voldoende ruimte.

Verloop:

De boekenkring bestaat uit **vier delen**:

1. Twee duo's presenteren een verhalend boek en een informatief boek.
2. Eén duo presenteert een weesboek /een boeksoort dat/die nauwelijks gelezen wordt.
3. De leerkracht brengt twee voorleesboeken onder de aandacht.
4. Er wordt een gastspreker uitgenodigd.

Deel één: Twee duo's presenteren een verhalend en een informatief boek:

1) een verhalend boek

Start de boekenkring met de presentatie van een verhalend boek.

Leid deze boekpromotie in door naar boekkeuze van het duo te peilen.

Nadat de leerlingen hun keuze hebben toegelicht, vertellen ze:

- wie de schrijver van het boek is.
- wat de titel van het boek is.
- de korte inhoud van het boek.

Vertel aan het duo dat ze een zelfgekozen fragment mogen voorlezen.

Laat hen de bijhorende illustratie aan de rest van de klas tonen. Herhaal het leesfragment zelf met de juiste expressie zodat ook de andere leerlingen aangesproken worden om het boek te lezen.

De rest van de klasgroep krijgt de kans om vragen te stellen over het boek.

Pols aan het einde van de presentatie of ook andere leerlingen het boek willen lezen.

2) een informatief boek

Geef het woord aan het tweede duo.
Zij presenteren volgens hetzelfde stramien.
Peil eerst naar de boekkeuze.

Nadien vertelt het duo:

- wie de schrijver van het boek is.
- wat de titel van het boek is.
- de informatie van de flaptekst.

Vertel aan het duo dat ze een zelfgekozen weetje uit het boek mogen voorlezen. (De leerlingen hebben dit weetje op voorhand geselecteerd.) Indien een illustratie het weetje verduidelijkt, laten de leerlingen de illustratie tevens zien.

Na de presentatie krijgt de rest van de klasgroep opnieuw de kans om vragen te stellen over het boek.

Pols aan het einde van de presentatie of er ook andere leerlingen zijn die het boek willen lezen.

Deel 2: Eén duo presenteert een populaire boeksoort.

Zorg ervoor dat de boekpresentatie op dezelfde wijze verloopt als de boekpromotie van het verhalend of het informatief boek.

Tip: Laat één leerling van elk duo gebruikmaken van een ingevulde boekenkaart. De andere leerling houdt het boek bij de hand. De boekenkaart en het boek bieden ondersteuning en zorgen ervoor dat de leerlingen iets om handen hebben.

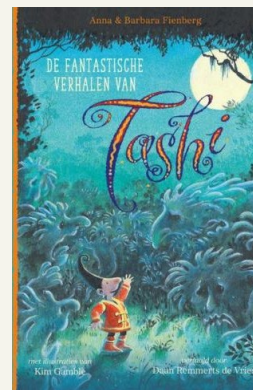
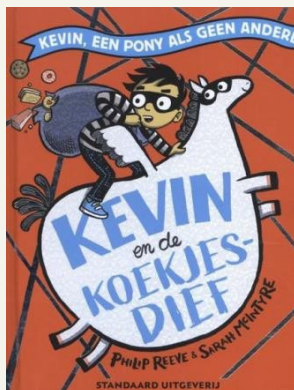
Deel 3: De leerkracht brengt zelf twee voorleesboeken onder de aandacht.

Neem zelf de leidende rol op je en breng twee voorleesboeken: 'Kevin en de koekjesdief' van Philip Reeve en 'De fantastische verhalen van Tashi' van Anna Fienberg en Barbara Fienberg in de kring. Hieruit wordt het nieuwe voorleesboek gekozen.

Tijdens het keuzeprocés gaan de leerlingen voor hun stoel staan indien ze het eerste boek verkiezen. De leerlingen die het tweede boek verkiezen gaan achter hun stoel staan.

Het kiezen verloopt als volgt:

- 1) Lees de titels van beide boeken.
- 2) Vertel wie de boeken geschreven heeft.
- 3) Toon de cover van de boeken.

- 4) Lees de flaptekst voor en maak de leerlingen nieuwsgierig.
- 5) Kies een voorleesfragment uit elk boek en lees voor.
- 6) Houd een stemmingsronde. Laat de boekkeuze onderbouwen.
- 7) Toets af welk duo het niet-gekozen boek graag in de volgende boekenkring wil presenteren.

Spoor de leerlingen aan om hun eigen stem uit te brengen, zonder rekening te houden met de mening van de andere klasgenoten.

Deel 4: Nodig een gastspreker uit.

Laat de aangewezen leerling uit de andere klas een stukje van een boek voorlezen.

Peil naar de boekinteresse van de klasgroep.

Het vierde en laatste onderdeel van de boekenkring is geen verplichting en kan ook buiten beschouwing blijven.

Het vervolg:

Ter afsluiting van de boekenkring geef je het duo dat het niet-gekozen voorleesboek zal presenteren in de volgende boekenkring een speciale opdracht (bijlage).

3.1.2. Boekenkring twee:

Materiaal:

- een informatief boek
- een verhalend boek
- een weesboek
- de ingevulde boekenkaarten
- 'De heen - en - weer brief geschreven door Gerda Dendooven
- de infofiche 'De goede voordracht'.
- de infofiche 'De speciale opdrachten'.

Duur: 20 minuten

Doelen:

De leerlingen kennis laten maken met een ruim aanbod boeken.

De leesinteresse van de leerlingen aanwakkeren.

Organisatie:

- Observeer de leerlingen enkele dagen voor de uitvoering van de boekenkring tijdens het vrij lezen.
- Kies één leerling die een leesboek leest/gelezen heeft en één leerling die een informatief boek leest/gelezen heeft. Duid voor elk boek een leesbuddy aan die de inhoud van het boek kent. Elke leesbuddy presenteert het boek samen met zijn/haar partner. Geef elk duo een speciale opdracht die bij de boeksoort past (crf. verloop - deel 1). Doe dit meteen bij het aanduiden van de duo's.
- Kies zelf een impopulair boek dat door een vrijwillig duo gepresenteerd wordt.
- Voorzie een vrij moment waarin je de leerlingen helpt met het voorbereiden van de boekenkring. Zeker de voorbereiding van het voorleesfragment vraagt in de eerste graad de nodige ondersteuning. Hiervoor kan je de leerlingen wijzen op verschillende voordrachtsaspecten. Breng maximaal twee voordrachtsaspecten (bijlage) onder de aandacht. Het verklanken van de woorden vergt immers heel wat energie van de jonge kinderen.
- Zorg ervoor dat je het nieuwe boek bij de hand hebt en bereid de presentatie ervan voor. Kies zelf ook een speciale opdracht.
- Vul op voorhand het voorbereidingsformulier in (bijlage) zodat je de boekenkring in goede banen kan leiden.

- Verplaats de banken van de leerlingen en plaats de leerlingen in een kring. Neem zelf ook een plaatsje in de kring. Voorzie voor en achter de stoelen voldoende ruimte.

Verloop:

De boekenkring bestaat uit **drie delen**:

1. Twee duo's presenteren een verhalend boek en een informatief boek.
2. Eén duo presenteert een weesboek /een boeksoort dat/die nauwelijks gelezen wordt.
3. De leerkracht brengt twee voorleesboeken onder de aandacht.

Deel één: Twee duo's presenteren een verhalend en een informatief boek:

Voer deel één en deel twee van de boekenkring uit zoals in het verloop van de eerste boekenkring werd weergegeven.

Voordat je peilt naar de leesinteresse van de klasgroep, stellen de leerlingen hun speciale opdracht voor. Bijkomende informatie over de uitvoering van de opdrachten vindt u in bijlage terug.

Kies de opdracht die past bij de boeksoort, bijvoorbeeld:

1) Verhalend boek:

Leesboek:

"Wat weet je over de belangrijkste persoon in het verhaal?"

Kijk -zoekboek:

"Verzin zelf een zoekopdracht op één pagina van het boek."

Prentenboek:

"Kies twee prenten en vertel wat er in dat stukje van het verhaal gebeurt."

Stripverhaal:

"Kies twee dingen die je uit de strip geleerd hebt."

2) Informatief boek:

"Kies één weetje dat je leuk vindt."

Deel 2: Eén duo presenteert een impopulaire boeksoort.

Zorg ervoor dat de boekpresentatie op dezelfde wijze verloopt als de boekpromotie van het verhalend en het informatief boek.

De speciale opdracht blijft in dit onderdeel achterwegen zodat de focus van de leerlingen niet verdwijnt.

Tip: Laat een leerling van elk duo gebruikmaken van een ingevulde boekenkaart. De andere leerling houdt het boek bij de hand. De boekenkaart en het boek bieden ondersteuning en zorgen ervoor dat de leerlingen iets om handen hebben.

Deel 3: De leerkracht brengt een nieuw boek in de boekenkring.

Neem zelf de leidende rol op je en breng het boek 'De heen - en - weer brief van Gerda Dendooven in de kring.

Doe dat als volgt:

- 1) Toon het boek en vertel de titel.
- 2) Vertel wie het boek geschreven heeft.
- 3) Lees de flaptekst voor.
- 4) Voer de speciale opdracht uit:
"Vertel bij vier prenten water in het verhaal gebeurt."
- 5) Wakker de leesinteresse aan door aan te tonen dat het verhaal ook van achter naar voor gelezen kan worden.
- 6) Peil naar de leesinteresse van de leerlingen. Laat de leerlingen hun mening verantwoorden.

Het vervolg:

Ter afsluiting van de boekenkring peil je naar welke leerling(en) hun boek in de volgende boekenkring van achter naar voor wil(len) brengen.

Ondersteun de leerling(en) tijdens het voorbereiden van de voordracht.

3.2. Twee boekenkringen voor de 2e graad

3.2.1. Boekenkring één:

Materiaal:

- een informatief boek
- een verhalend boek
- twee weesboeken
- de ingevulde boekenkaarten
- "De maan is overal" - Kolet Janssen
- de infofiche 'De goede voordracht'
- de infofiche 'De speciale opdrachten'

Duur: 30 minuten

Doelen :

De leerlingen kennis laten maken met een ruim aanbod boeken.

De leesinteresse van de leerlingen aanwakken.

Organisatie:

- Observeer de leerlingen enkele dagen voor de uitvoering van de boekenkring tijdens het vrij lezen.
- Kies één leerling die een leesboek leest/gelezen heeft en één leerling die een informatief boek leest/gelezen heeft. Duid voor elk boek een leesbuddy aan die de inhoud van het boek kent. Elke leesbuddy presenteert het boek samen met de gekozen leerling.
- Kies zelf twee impopulaire boeken of boeksoorten die door twee vrijwillige duo's gepresenteerd worden. Geef elk duo een speciale opdracht die bij de boeksoort past (zie bijlage). Doe dit meteen bij het aanduiden van de duo's.
- Voorzie een vrij moment waarin je de leerlingen helpt met het voorbereiden van de boekenkring. Hiervoor kan je de leerlingen wijzen op verschillende voordrachtsaspecten (bijlage).
- Laat elk duo een boekenkaart invullen tijdens het voorbereiden van de boekenkring.
- Leg twee weken voor de boekenkring contacten met de ouders van de leerlingen en peil naar de interesse om in de klas een boek te presenteren.
- Zorg ervoor dat je het nieuwe boek bij de hand hebt en bereid de presentatie ervan voor.

- Vul op voorhand het voorbereidingsformulier in (bijlage) zodat je de boekenkring in goede banen kan leiden.
- Verplaats de banken van de leerlingen en plaats de leerlingen in een kring. Neem zelf ook een plaatsje in de kring. Voorzie voor en achter de stoelen voldoende ruimte.

Verloop:

De boekenkring bestaat uit **vier delen**:

1. Twee duo's presenteren een verhalend boek en een informatief boek.
2. Twee duo's presenteren een weesboek /een boeksoort dat/die nauwelijks gelezen wordt.
3. De leerkracht brengt een nieuw boek in de kring.
4. Er wordt een gastspreker (ouder of andere kennis) uitgenodigd.

Deel één: Twee duo's presenteren een verhalend en een informatief boek:

Voer deel één en deel twee van de boekenkring uit zoals in het verloop van de eerste boekenkring in deze handleiding werd weergegeven.

Voordat je peilt naar de leesinteresse van de klasgroep, stellen de leerlingen hun speciale opdracht voor. Bijkomende informatie over de uitvoering van de opdrachten vindt u in bijlage terug.

Kies de opdracht die past bij de boeksoort, bijvoorbeeld (Walta, 2020):

1) Verhalend boek:

Leesboek:

"Verplaats je in de personages van het boek. Kies een gesprek tussen twee personen en speel de scène na."

Kijk - zoekboek:

"Stel: jullie zijn een cameraman en een reporter. Jullie staan in het midden van de prent. De reporter omschrijft wat hij ziet. De camera filmt hem."

Prentenboek:

"Kies één afbeelding uit het boek. Jullie worden nu een levend schilderij en beelden de scène uit. Je mag andere kinderen uit de klas om hulp vragen."

Stripverhaal:

"Kies een pagina uit de strip en lees deze met de juiste expressie voor."

2) Informatief boek:

"Bedenk een wist - je - dat - vraag die bij het boek past. Vraag aan de rest van de klas of ze het antwoord weten. Zorg dat je zelf het juiste antwoord weet en licht het toe."

Deel 2: Twee duo's presenteren een impopulaire boeksoort of een weesboek.

Zorg ervoor dat de boekpresentaties op dezelfde wijze verlopen als de boekpromotie van het verhalend en het informatief boek.

Kies ook voor deze duo's een speciale opdracht zoals hierboven beschreven.

Tip: Laat een leerling van elk duo gebruikmaken van een ingevulde boekenkaart. De andere leerling houdt het boek bij de hand. De boekenkaart en het boek bieden ondersteuning en zorgen ervoor dat de leerlingen iets om handen hebben.

Deel 3: De leerkracht brengt een nieuw boek in de boekenkring.

Breng het prentenboek 'De maan is overal' van Kolet Janssen in de boekenkring.

Doe dat als volgt:

- 1) Toon het boek en vertel de titel.
- 2) Vertel wie het boek geschreven heeft.
- 3) Lees de flaptekst voor.
- 4) Voer de speciale opdracht uit:
"Vertel het verloop bij de eerste vier prenten van het boek. Doe dat met de juiste expressie zodat de leerlingen gemotiveerd worden om het boek zelf te lezen."
- 5) Peil naar de leesinteresse van de leerlingen. Laat de leerlingen hun mening verantwoorden.

Deel 4: Nodig een gastspreker uit.

Laat een gastspreker (ouder, kennis, ...) een boek in de kring brengen.

De boekpresentatie bevat minstens:

1. De titel van het boek.
2. De naam van de auteur
3. De presentatie van de cover.
4. Een voorleesfragmentje.
5. Een bevraging naar de leesinteresse van de leerlingen.

Het vierde en laatste onderdeel van de boekenkring is geen verplichting en kan ook buiten beschouwing blijven.

Het vervolg:

Aan deze boekenkring is geen vervolgvorm verbonden.

3.2.2. Boekenkring twee:

Materiaal:

- een informatief boek
- een verhalend boek
- twee weesboeken
- de ingevulde boekenkaarten
- 'Was de aarde vroeger plat?' - Bette Westera.
- de Infofiche 'De goede voordracht'.
- de vragen uit 'de Vertel eens - methode

Duur: 30 minuten

Doel:

De leerlingen kennis laten maken met een ruim aanbod boeken.

De leesinteresse van de leerlingen aanwakkeren door over boeken te praten.

Organisatie:

- Observeer de leerlingen enkele dagen voor de uitvoering van de boekenkring tijdens het vrij lezen.
- Kies één leerling die een leesboek leest/gelezen heeft en één leerling die een informatief boek leest/gelezen heeft. Duid voor elk boek een leesbuddy aan die de inhoud van het boek kent. Elke leesbuddy presenteert het boek samen met zijn/haar partner.
- Kies zelf twee impopulaire boeken of boeksoorten die door twee vrijwillige duo's gepresenteerd worden.
- Voorzie een vrij moment waarin je de leerlingen helpt met het voorbereiden van de boekenkring. Hiervoor kan je de leerlingen wijzen op verschillende voordrachtsaspecten (bijlage).
- Laat elk duo een boekenkaart invullen.
- Zorg ervoor dat je het nieuwe boek bij de hand hebt en bereid de presentatie ervan voor.
- Vul op voorhand het voorbereidingsformulier in (bijlage) zodat je de boekenkring in goede banen kan leiden.
- Verplaats de banken van de leerlingen en plaats de leerlingen in een kring. Neem zelf ook een plaatsje in de kring. Voorzie voor en achter de stoelen voldoende ruimte.

Verloop:

De boekenkring bestaat uit **drie delen**:

1. Twee duo's presenteren een verhalend boek en een informatief boek.
2. Twee duo's presenteren een weesboek /een boeksoort dat/die nauwelijks gelezen wordt.
3. De leerkracht brengt een nieuw boek in de kring.

Deel één: Twee duo's presenteren een verhalend en een informatief boek:

Voer deel één en deel twee van de boekenkring uit zoals in het verloop van de eerste boekenkring werd weergegeven.

Na elk voorleesfragment, stel je enkele vragen uit 'de Vertel eens - methode' van Aidan Chambers.

De werkwijze:

1) Start de werkvorm door het voorleesfragment te herhalen.

2) Kies één vraag uit de eerste rubriek (bijlage) en gooi deze meteen in de groep. Laat eerst de leerlingen die het boek in de kringen brachten aan het woord. Nadien spreekt ook de rest van de klasgroep haar mening uit. Vergelijk de verschillende opvattingen en speel erop in.

Koppel elk antwoord van de leerlingen terug naar het voorleesfragment: "Welk stukje leidt tot de mening van de leerlingen?".

Probeer op deze manier een beeld te krijgen van de eerste impressies van de leerlingen.

3) Stel één vraag over de inhoud van het verhaal. Selecteer voor dit onderdeel een of enkele vragen uit de tweede rubriek.

Geef het woord wederom aan verschillende leerlingen, startend met het duo dat het boek gepresenteerd heeft.

Associeer ook in deze vragenronde het denkbeeld van de leerlingen met het verhaal.

4) Ter afsluiting eindig je met een vraag over de waardering van de leerlingen.

Selecteer een of enkele vragen uit het laatste onderdeel van de vragenreeks; rubriek C.

Laat de leerlingen hun mening steeds onderbouwen.

Peil ook nog een keer naar de boekinteresse van de rest van de klasgroep.

Deel 2: Twee duo's presenteren een impopulaire boeksoort of een weesboek.

Zorg ervoor dat de boekpresentaties op dezelfde wijze verlopen als de boekpromotie van het verhalend en het informatief boek.

De vragenronde van Chambers blijft hier echter wel achterwegen zodat de aandachtspanne van de leerlingen voldoende hoog blijft.

Tip: Laat een leerling van elk duo gebruikmaken van een ingevulde boekenkaart. De andere leerling houdt het boek bij de hand. De boekenkaart en het boek bieden ondersteuning en zorgen ervoor dat de leerlingen iets om handen hebben.

Deel 3: De leerkracht brengt een weesboek in de boekenkring.

Breng de gedichtenbundel "Was de aarde vroeger plat?" van Bette Westera in de boekenkring.

Doe dat als volgt:

1) Toon het boek en vertel de titel.

2) Vertel wie het boek geschreven heeft.

3) Lees de flaptekst voor.

4) Voer de speciale opdracht uit:

"Kies een gedicht en lees het voor.

Vraag aan de leerlingen welke zin ze het mooist vinden."

Het vervolg:

Ter afsluiting van de boekenkring peil je naar welke leerling(en) een gedicht uit het nieuwe boek willen voorbereiden en in een volgende kring wil brengen voor de rest van de klas.

Laat de leerlingen het boek zeker beoordelen; "Is het een terecht weesboek?"

3.3. Twee boekenkringen voor de 3e graad

3.3.1. Boekenkring één:

Materiaal:

- een informatief boek
- een verhalend boek
- twee weesboeken
- de ingevulde boekenkaarten
- 'Het bamboemeisjes' - Edward van de Vendel.
- "321 superslimme dingen die je moet weten over wetenschap" - Mathilda Masters en Angélique van Ombergen
- de infofiche 'De goede voordracht'
- de infofiche 'De speciale opdrachten'

Duur: 30 minuten

Doelen :

De leerlingen kennis laten maken met een ruim aanbod boeken.

De leesinteresse van de leerlingen aanwakkeren door over boeken te praten.

De leerlingen lezen een tekst expressief voor.

Organisatie:

- Observeer de leerlingen enkele dagen voor de uitvoering van de boekenkring tijdens het vrij lezen.
- Kies één leerling die een leesboek leest/gelezen heeft en één leerling die een informatief boek leest/gelezen heeft. Duid voor elk boek een leesbuddy aan die de inhoud van het boek kent. Elke leesbuddy presenteert het boek samen met de gekozen leerling.
- Kies zelf twee impopulaire boeken of boeksoorten die door twee vrijwillige duo's gepresenteerd worden.
- Duid een duo aan dat in een lagere graad een boek wil voordragen.
- Voorzie een vrij moment waarin je de leerlingen helpt met het voorbereiden van de boekenkring. Hiervoor kan je de leerlingen wijzen op verschillende voordrachtsaspecten (bijlage).
- Laat elk duo een boekenkaart invullen.
- Zorg ervoor dat je de nieuwe voorleesboeken bij de hand hebt en bereid de presentatie ervan voor.

- Vul op voorhand het voorbereidingsformulier in (bijlage) zodat je de boekenkring in goede banen kan leiden.
- Verplaats de banken van de leerlingen en plaats de leerlingen in een kring. Neem zelf ook een plaatsje in de kring. Voorzie voor en achter de stoelen voldoende ruimte.

Verloop:

De boekenkring bestaat uit **vier delen**:

1. Twee duo's presenteren een verhalend boek en een informatief boek.
2. Twee duo's presenteren een weesboek /een boeksoort dat/die nauwelijks gelezen wordt.
3. De leerkracht brengt twee nieuwe voorleesboeken in de kring.
4. Een duo oefent de voordracht van een boek dat in een lagere graad voorgelezen zal worden.

Deel één: Twee duo's presenteren een verhalend en een informatief boek:

Voer deel één en deel twee van de boekenkring uit zoals in het verloop van de eerste boekenkring in deze handleiding werd weergegeven. Laat de leerlingen ook verwoorden tot welke boeksoort het gelezen boek behoort en wie de uitgever van het boek is.

Je kan er ook voor opteren om een speciale opdracht aan de boekpresentaties te koppelen. In dat geval geef je deze opdracht meteen bij het aanstellen van de duo's. De mogelijke opdrachten werden in bijlage toegevoegd.

Deel 2: Twee duo's presenteren een impopulaire boeksoort of een weesboek.

Zorg ervoor dat de boekpresentaties op dezelfde wijze verlopen als de boekpromotie van het verhalend en het informatief boek.

Tip: Laat een leerling van elk duo gebruikmaken van een ingevulde boekenkaart. De andere leerling houdt het boek bij de hand. De boekenkaart en het boek bieden ondersteuning en zorgen ervoor dat de leerlingen iets om handen hebben.

Deel 3: De leerkracht brengt zelf twee voorleesboeken onder de aandacht.

Neem zelf de leidende rol op je en breng twee voorleesboeken in de kring. Hieruit wordt het nieuwe voorleesboek gekozen.

Tijdens het keuzeprocés steken de leerlingen hun linkerhand in de lucht als ze kiezen voor het eerste boek. Ze steken hun rechterhand in de lucht wanneer de voorkeur uitgaat naar het tweede boek.

Het kiezen verloopt als volgt:

- 1) Lees de titels van beide boeken.
- 2) Vertel wie de boeken geschreven heeft.
- 3) Vraag of de leerlingen de auteurs kennen en of ze er al boeken van gelezen hebben.
- 4) Toon de cover van de boeken.

- 5) Lees de flaptekst voor en maak de leerlingen nieuwsgierig.
- 6) Kies een voorleesfragment uit elk boek en lees voor.
- 7) Houd een stemmingsronde. Laat de boekkeuze onderbouwen.
- 7) Toets af welke leerling het niet gekozen boek graag in de volgende boekenkring wil presenteren.

Spoor de leerlingen aan om hun eigen stem uit te brengen, zonder rekening te houden met de mening van de andere klasgenoten.

Deel 4: Een duo oefent de voordracht van een voorleesboek voor de eerste graad

Laat het duo dat een boek zal voordragen in de eerste graad de voordracht oefenen.

De andere leerlingen geven op basis van de gekende voordrachtsaspecten feedback.

Laat de klasgenoten tips en tops benoemen:

Wat ging al goed?

Wat kan er nog beter?

Het vervolg:

Het niet-gekozen voorleesboek wordt door een duo in de volgende boekenkring gepresenteerd. Geef het duo een speciale opdracht die past met de boeksoort.

3.3.2. Boekenkring twee:

Materiaal:

- een informatief boek
- een verhalend boek
- twee weesboeken
- de ingevulde boekenkaarten
- 'De jongen die met een walvis zwom' - Nizrana Farook.
- de infofiche 'De goede voordracht'.
- de vragen uit 'de Vertel eens - methode

Duur: 30 minuten

Doelen :

De leerlingen kennis laten maken met een ruim aanbod boeken.

De leesinteresse van de leerlingen aanwakkeren door over boeken te praten.

De leerlingen lezen een tekst expressief voor.

Organisatie:

- Observeer de leerlingen enkele dagen voor de uitvoering van de boekenkring tijdens het vrij lezen.
- Kies één leerling die een leesboek leest/gelezen heeft en één leerling die een informatief boek leest/gelezen heeft. Duid voor elk boek een leesbuddy aan die de inhoud van het boek kent. Elke leesbuddy presenteert het boek samen met de gekozen leerling.
- Kies zelf twee impopulaire boeken of boeksoorten die door twee vrijwillige duo's gepresenteerd worden.
- Duid een duo aan dat in een lagere graad een boek wil voordragen.
- Voorzie een vrij moment waarin je de leerlingen helpt met het voorbereiden van de boekenkring. Hiervoor kan je de leerlingen wijzen op verschillende voordrachtsaspecten (bijlage).
- Laat elk duo een boekenkaart invullen.
- Leg twee weken voor de boekenkring contacten met de ouders van de leerlingen en peil naar de interesse om in de klaseen boek te presenteren.

- Zorg ervoor dat je het nieuw boeken bij de hand hebt en bereid de presentatie ervan voor.
- Vul op voorhand het voorbereidingsformulier in (bijlage) zodat je de boekenkring in goede banen kan leiden.
- Verplaats de banken van de leerlingen en plaats de leerlingen in een kring. Neem zelf ook een plaatsje in de kring. Voorzie voor en achter de stoelen voldoende ruimte.

Verloop:

De boekenkring bestaat uit **vier delen:**

1. Twee duo's presenteren een verhalend boek en een informatief boek.
2. Twee duo's presenteren een weesboek /een boeksoort dat/die nauwelijks gelezen wordt.
3. De leerkracht brengt een nieuw boek in de kring.
4. Er wordt een gastspreker (ouder of andere kennis) uitgenodigd.

Deel één: Twee duo's presenteren een verhalend en een informatief boek:

Voer deel één en deel twee van de boekenkring uit zoals in het verloop van de eerste boekenkring werd weergegeven. Laat de leerlingen ook verwoorden tot welke boeksoort het gelezen boek behoort.

Na elk voorleesfragment, stel je enkele vragen uit 'de Vertel eens - methode' van Aidan Chambers.

Hanteer de werkwijze die reeds vermeld werd in de boekenkring voor de tweede graad.

Deel 2: Twee duo's presenteren een impopulaire boeksoort of een weesboek.

Zorg ervoor dat de boekpresentaties op dezelfde wijze verlopen als de boekpromotie van het verhalend en het informatief boek.

Koppel de vragenronde van Chambers ook aan deze boeken.

Tip: Laat een leerling van elk duo gebruikmaken van een ingevulde boekenkaart. De andere leerling houdt het boek bij de hand. De boekenkaart en het boek bieden ondersteuning en zorgen ervoor dat de leerlingen iets om handen hebben.

Deel 3: De leerkracht brengt een nieuw boek in de boekenkring.

Neem de leidende rol op je en breng het leesboek 'De jongen die met een walvis zwom' van Nizrana Farook in de boekenkring.

Doe dat als volgt:

- 1) Toon het boek en vertel de titel.
- 2) Vertel wie het boek geschreven heeft.
- 3) Lees de flaptekst voor.

4) Voer de speciale opdracht uit:
"Stel het hoofdpersonage uit het boek voor. Doe vanuit de ik-persoon. Geef eerst een antwoord op de vraag "Wat voor iemand ben je?" . Schets daarna een gebeurtenis waarin je in het verhaal verstrengd raakt. Bespreek met de leerlingen wat zouden doen als ze zich in dezelfde situatie bevinden.

Probeer je zo goed mogelijk in te leven in het personage en de situatie zodat de leesinteresse van de leerlingen gestimuleerd wordt.

5) Peil naar de leesinteresse van de leerlingen. Laat de leerlingen hun mening verantwoorden. "Welk duo wil het boek graag in de boekenkring presenteren?"

Deel 4: Nodig een gastspreker uit.

Laat een gastspreker (ouder, kennis, ...) een boek in de kring brengen.

De boekpresentatie bevat minstens:

1. De titel van het boek.
2. De naam van de auteur
3. De presentatie van de cover.
4. Een voorleesfragmentje.
5. Een bevraging naar de leesinteresse van de leerlingen.

Het vierde en laatste onderdeel van de boekenkring is geen verplichting en kan ook buiten beschouwing blijven.

Het vervolg:

Het nieuwe leesboek wordt door een duo in de volgende boekenkring gepresenteerd.

Geef het duo een speciale opdracht die past met de boeksoort (bijlage).

4. Bijlagen

4.1. Boekentips - Eerste graad: 6 - 8 jaar

Auteur(s)	Titel	Uitgeverij	ISBN
Charlotte Dematons	Alfabet	Hoogland & Van Klaveren	978 9089673275
David Milgrim	Vlieg, Pip, vlieg!	De Eenhoorn	978 9462915763
Goedele Ghijsen, Valesca Van Waveren (ill.)	In het bos	Davidfonds/Infodok	978 9002272615
Erik van Os, Elle van Lieshout (ill.)	Ik tap een mop!	Zwijsen	978 9048742752
Tanneke Wigtersma, Charlotte Dumortier (ill.)	Ella wil een hond	Lannoo	978 9401473583
Eleonora Fornasari, Anna Lang (ill.)	Theseus en de minotaurus	De Eenhoorn	978 9462916104
Janneke Schotveld, Milja Praagman (ill.)	Rotkat is jarig	Querido (Tijgerlezen)	978 9045126937
Milja Praagman	Magneetje?	Leopold	978 9025881528
Anna Fienberg en Barbara Fienberg, Kim Gamble (ill.)	De fantastische verhalen van Tashi	Ploegsma	978 9021682433
Kaye Umanski, Ashley King (ill.)	Heksenweek	Lemniscaat	978 9047713173
Philip Reeve, Sarah McIntyre (ill.)	Kevin en de koekjesdief	Standaard Uitgeverij	978 9002273032
Dimitri Leue, Tom Schoonooghe (ill.)	Pasoppen	Davidfonds/Infodok	978 9002273926
Riet Wille, An Candaele (ill.)	Toen een tak mij tikte	De Eenhoorn	978 9462915749
Katrijn De Wit, Laura Bergans en Inge Rijlant (ill.)	Kunnen vogels niezen?	Van Halewyck	978 9463832762
Jan Leysens, Joachim Sneyers (ill.)	Tocht naar de noordpool	Clavis Informatief	978 9044840971
Rachel Greener, Clare Owen (ill.)	Hoe maak je een baby?	Baeckens	978 9059247970
Shamisa Debroey	De allerbeste uitvinding van de hele wereld	Horizon	978 9464100464
Bernardo P. Carvalho	Klik Klik!	Boycott	978 9492986375
Jon Klassen	De rots van boven	Gottmer	978 9025774493
Gerda Dendooven	De heen-en-weer-brief	Querido	978 9045127040

4.2. Boekentips - Tweede graad: 8 - 10 jaar

Auteur(s)	Titel	Uitgeverij	ISBN
Jan Van Coillie, Sassafras De Bruyn (ill.)	Een stukje van de regenboog	Davidfonds/Infodok	9789002271243
Diverse auteurs, Carl Cneut (ill.)	Altijd wat te vieren	Querido	9789045126357
Bette Westera en Naomi Tieman, Djenné Fila (ill.)	Toen rups een vlinder werd	Volt	9789021424262
Rian Visser, Janneke Ipenburg (ill.)	Alle wensen van de wereld	Leopold	9789025882259
Anne-Hélène Dubray	De vallei	Boycott	9789492986306
Reina Ollivier en Karel Claes, Stefie Padmos (ill.)	Lawaaimakers	Clavis	9789044843422
Philip Bunting	De aarde heeft jou nodig	De Fontein	9789026154614
Stefan Boonen, Melvin (ill.)	Billie en zijn genen	Pelckmans	9789463832694
Brunetto Latini, Rébecca Dautremer (ill.)	Over mieren die goud verzamelen en andere bizarre dieren	Davidfonds/Infodok	9789002273919
Jacques & Lise	Henry	Van Halewyck	9789463832397
Kim Crabeels, Ingrid Godon (ill.)	Meneer Monty is koekoek	Lannoo	9789401475891
Ben Clanton	Supernarwal en kwalkampioen	Baeckens Books	9789059249691
Simon van der Geest, Georgien Overwater (ill.)	Wie doet er mee met de zombie-race	Querido	9789045125862
David Walliams, Tony Ross (ill.)	De ergste ouders van de wereld	Clavis	9789044840964
Zanib Mian, Kyan Cheng (ill.)	Planeet Omar: geflopte superheld	Volt	9789021420790
Janneke Schotveld, Milja Praagman (ill.)	Avonturen van de dappere ridster	Van Holkema & Warendorf	9789000371938
Peter Carnavas	De olifant	Fontaine	9789464041040
Michael Morpurgo, Benji Davies (ill.)	De jongen en de papegaaiduiker	Luitingh-Sijthoff	9789024596188
Edward van de Vendel, Saskia Halfmouw (ill.)	Papa is een ijsbeer	De Eenhoorn	9789462915589
Siska Goeminne, Tim Van den Abeele (ill.)	Het hart van het meisje	De Eenhoorn	9789462915497

4.3. Boekentips - Derde graad: 10 - 12 jaar

Auteur(s)	Titel	Uitgeverij	ISBN
Sassafras De Bruyn	<u>Al zolang er mensen bestaan</u>	Lannoo	9789401479349
Michael De Cock, Fatinha Ramos (ill.)	<u>De jongen die graag katten tekende</u>	Davidfonds/Infodok	9789002273186
Rik Peters, Federico Van Lunter (ill.)	<u>Camping Cruel</u>	Clavis	9789044840926
Jack Meggitt-Phillips, Isabelle Follath (ill.)	<u>De wraak van het beest</u>	Querido	9789045125534
Selma Noort	<u>Het kleine huis bij de rivier</u>	Leopold	9789025881504
Joke Reijnders	<u>Olivia en ik</u>	Van Goor	9789000378333
Karina Yan Glaser	<u>De Vanderbeekers</u>	Van Holkema & Warendorf	9789000379958
Nizrana Farook	<u>De jongen die met een walvis zwom</u>	Veltman	9789048319961
Zindzi Zevenbergen, Hedy Tjin / Brian Elstak (ill.)	<u>Lennox en de gouden sikkel</u>	De Harmonie	9789463361309
Edward van de Vendel, Mattias De Leeuw (ill.)	<u>Het bamboemeisje</u>	Querido	9789021414836
Meneer Zee, Gitte Vancoillie (ill.)	<u>Jij bent alle liefde</u>	Horizon	9789463962407
Gaea Schoeters, Gerda Dendooven (ill.)	<u>Niets</u>	De Eenhoorn	9789462915411
Jenny Jordahl	<u>Wat is er eigenlijk met jou gebeurd?</u>	Luitingh-Sijthoff	9789024597697
Danny De Vos en Ann Ceurvels, Carolien De Rop (ill.)	<u>Ben ik wel normaal?</u>	Pelckmans	9789463832748
Issa Niemeijer-Brown, Rachelle Klaassen (ill.)	<u>Kleine bakkers: een boek over brood</u>	Uitgeverij Brandt	9789493095748
Kamiel De Bruyne, Yarne Daeren (ill.)	<u>Er was misschien eens... 2</u>	Pelckmans	9789464013047
Stine Jensen, Georgien Overwater (ill.)	<u>De filotective</u>	Kluitman	9789020622768
Leo Potion, Ana Strumpf (ill.)	<u>Perfect imperfect</u>	Standaard	9789002273964
Mathilda Masters en Angelique Van Ombergen, Louize Perdieu (ill.)	<u>321 superslimme dingen die je moet weten over wetenschap</u>	Lannoo	9789401473736
Diverse auteurs, Britta Teckentrup (ill.)	<u>Een wonderprachtig dier</u>	Ploegsma	9789021682525

Boekenzoeker (2022)

4.4. Boekenkaart verhalend boek : eerste graad

De titel van mijn boek is:

.....

.....

The form consists of a large robot character on the right side, with a circular head and two antennae. To the left of the robot are five overlapping speech bubbles, each containing a question or prompt for the student to write. The prompts are: 'De tekenaar is ...', 'Het verhaal gaat over...', 'De schrijver is ...', 'De belangrijkste persoon is', and 'Ik vind het boek'. Below the last speech bubble are three hand-drawn icons: a thumbs up, a hand with the index finger pointing left, and a thumbs down.

De tekenaar is ...

Het verhaal gaat over...

De schrijver is ...

De belangrijkste persoon is

Ik vind het boek

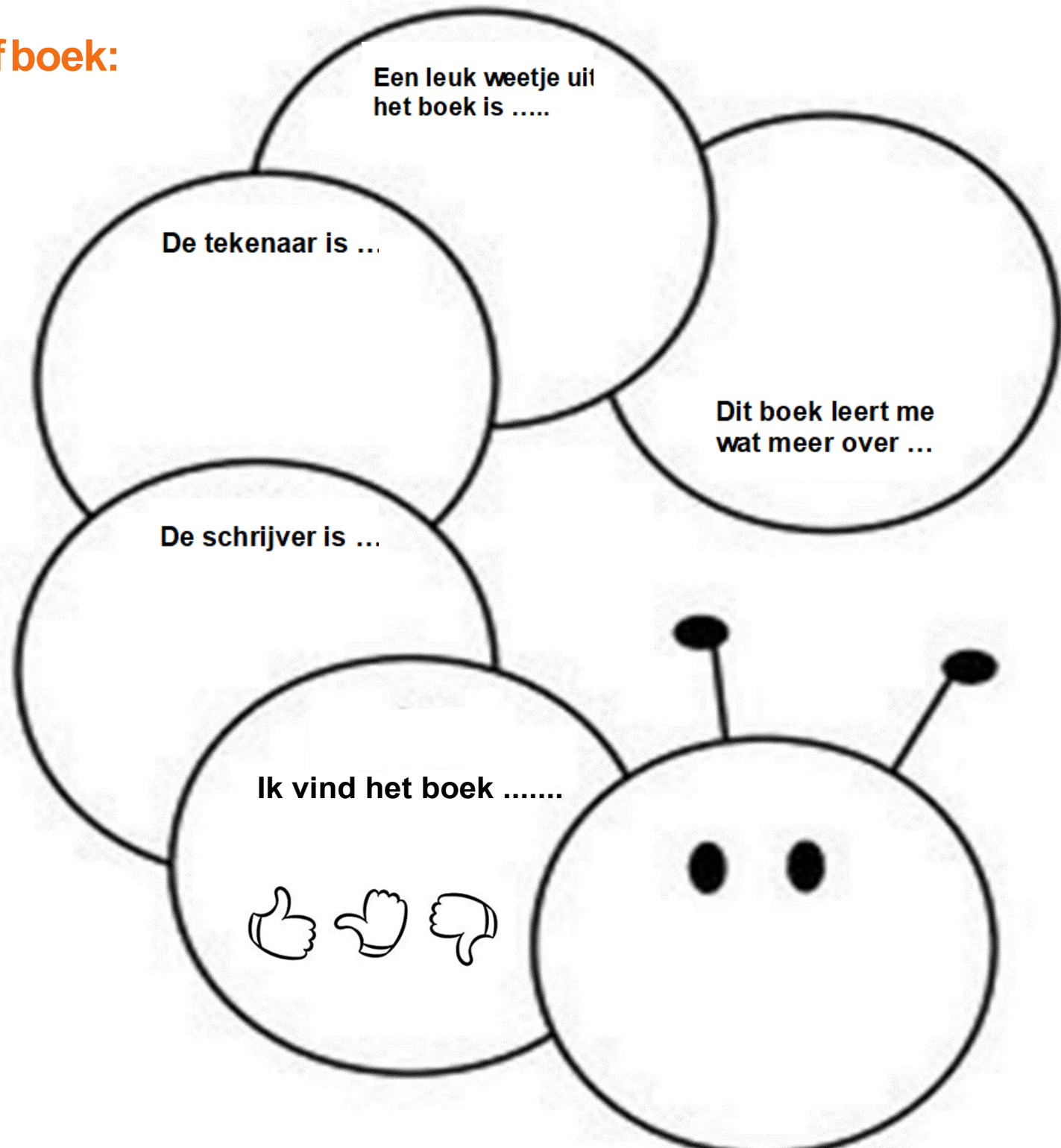
👍 👎 👏

4.5. Boekenkaart informatief boek: eerste graad

De titel van mijn boek is:

.....

.....

4.6. Boekenkaart verhalend boek: tweede graad

Informatie over het boek:

De titel van het boek is

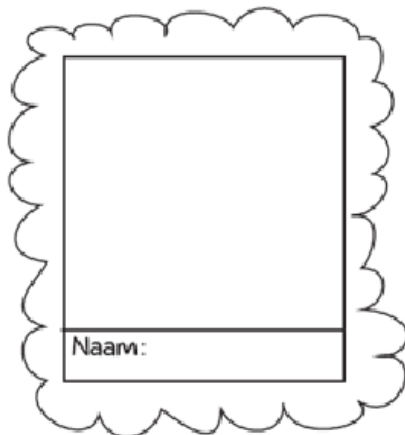
De schrijver of de auteur van het boek is

De tekenaar of illustrator van het boek is

Informatie over het verhaal:

De tekeningen vertellen meer bij het verhaal: ☆ ☆ ☆

Wie is het hoofdpersonage? Teken.

Wat gebeurt er in het verhaal? Schrijf het kort op.

.....

.....

.....

.....

Kleur de smiley die bij het boek past:

(Taalkanjers)

4.7. Boekenkaart informatief boek: tweede graad

Informatie over het boek:

De titel van het boek is

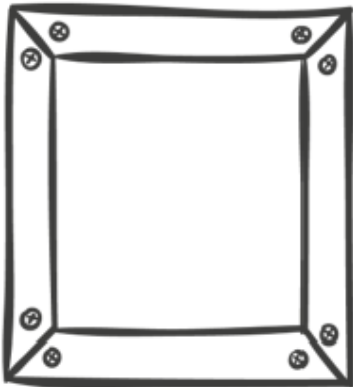
De schrijver of de auteur van het boek is

De tekenaar of illustrator van het boek is

Informatie over de inhoud van het boek

Waarover krijg je in het boek informatie?

Teken.

De tekeningen vertellen meer bij de informatie: ☆ ☆ ☆

Staat er een woordenlijst met moeilijke woorden in het boek?

Schrijf één weetje over iets dat je met dit boek hebt bijgeleerd.

.....

Kleur de smiley die bij het boek past:

4.8. Boekenkaart verhalend boek: derde graad

De informatie over het boek:

De titel:

De auteur:.....

De illustrator:

De uitgeverij:

De boeksoort:

De informatie over het verhaal:

Het hoofdpersonage:

Wat voor een persoonlijkheid heeft het hoofdpersonage?

.....

Vertel kort waar het boek over gaat:

.....
.....
.....

Ik geef dit boek het volgende cijfer:
(Omcirkel het passende antwoord.)

1. niet leuk
2. gaat wel
3. goed
4. erg goed

4.9. Boekenkaart informatief boek: derde graad

De informatie over het boek:

De titel:

De auteur:.....

De illustrator:

De uitgeverij:

De boeksoort:

De informatie over de inhoud van het boek

Wat is het thema / onderwerp van het boek?

.....

Legt de auteur de moeilijke woorden duidelijk uit?S

.....

Verduidelijken de illustraties de informatie?

Waarom wel / niet?

.....

Schrijf één weetje over iets dat je met dit boek hebt bijgeleerd.

.....

Ik geef dit boek het volgende cijfer: (Omcirkel het passende antwoord.)

1. saai
2. interessant
3. leerrijk
4. niet leerrijk

4.10. De infofiche: 'De goede voordracht'

In de boekenkring lezen de duo's steeds een zelfgekozen fragment. Tijdens dit voorleesmoment is een goede voordracht van belang om de leesinteresse van het jonge lezerspubliek aan te wakkeren. Een verhaal dat door middel van een goede expressie tot leven wordt gebracht, spreekt de leesmotivatie uiteraard meer aan dan een verhaal dat monotoon wordt voorgelezen.

Belangrijk hierbij is dat de voordracht grondig wordt voorbereid. Voorzie hierom minstens één vrij moment waarin je de lezing met de leerlingen oefent.

Voorname­lijk de lezers uit de eerste graad hebben baat bij deze ondersteuning. In de beginfase van het leesonderwijs, besteden de leerlingen nog veel aandacht aan het correct verklanken van de woorden. Hierdoor is het herhaald lezen en oefenen van het voorleesfragment noodzakelijk (Huizenga, 2016). Geleidelijk aan kan je de leerlingen steeds meer autonomie verlenen. Zeker in de derde graad kunnen de leesbuddy's elkaar feedback geven en bijsturen.

Zet afhankelijk van de leeftijd en het leesniveau van de klasgroep in op één of enkele voordrachtsaspecten. In de eerste graad beperk je de aandachtspunten tot een maximum van twee, in de derde graad daarentegen kunnen meerdere aandachtspunten op de voorgrond staan. Zorg er wel steeds voor dat de voordrachtsaspecten op voorhand gekend en geoefend zijn.

Tips voor het expressief voorlezen:

- Indien je vanuit het voorleesfragment de 'Vertel eens -methode' van Aidan Chambers in de kring brengt, lees je het fragment zelf een tweede keer voor.
- Bereid het voorleesfragment zelf voor

De zeven voordrachtsaspecten (Huizenga, 2016):

Allereerst is het belangrijk dat je de leerling leert om de woorden **verstaanbaar en correct** uit te spreken, zonder de spellinguitspraak van de woorden te hanteren.

Naast een goede uitspraak en articulatie is het van belang dat ze de woorden en de zinnen correct beklemtonen. Wanneer **de klemtoon** verkeerd gelegd wordt, krijgt de zin immers een andere betekenis.

Aandacht besteden aan **de interpunctie** is tevens noodzakelijk; de leestekens vormen per slot van rekening een hulpmiddel om de zinnen met een gepaste toonhoogte uit te spreken.

Verder laat je hen **een natuurlijke voordracht** houden, met aandacht voor het emotionele dat in de leestekst verscholen zit. Dat wil zeggen dat ze rekening houden met de signalen die dergelijke emoties weergeven.

Terwijl de kinderen teksten voorlezen mag **een gepast leestempo** niet ontbreken. Het leestempo beperkt zich niet alleen tot een goede leessnelheid; ook een goede variatie tussen snelle en langzame tekstdelen is onmisbaar.

Bovendien gaat expressief lezen om het hanteren van een gepaste geluidsterkte en een goede afwisseling tussen het hard en zacht lezen van tekstdelen. Laat de kinderen voldoende oefenen op het lezen met **een goed volume**.

Ten slotte staat **een goede frasering** centraal om een leestekst op een aantrekkelijke wijze voor te lezen. Dat wil zeggen dat de leerlingen bij elkaar horende woordgroepen samen lezen.

4.11. Voorbereidingsfiche boekenkring

Boekensoort:	Titel:
	Auteur:
	Illustrator:
	Uitgever:
Korte inhoud:	
Brainstorm:	<p>Bedenk 5 ideeën bij dit boek voor de boekenkring.</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.
Uitwerking:	<ul style="list-style-type: none">☐ de leerkracht☐ de leerling☐ een gast (een ouder, een leerling uit een andere klas, ...)

Keuze activiteit:	Kies één idee uit.
	Doel (en): Organisatie van de activiteit:
Vervolgactiviteit:	Gebeurt er verder nog iets met dit boek?
	Komt het boek nog een keer terug in de boekenkring?
	Wordt er buiten de boekenkring nog verder gewerkt met dit boek?

4.12. De infofiche: 'De speciale opdrachten'

In de boekenkring stellen de leerlingen vier boeken voor. Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen, kan je het aantal verminderen zodat de aandachtspanne van de leerlingen niet verloren gaat. Om het verhaal levendiger te maken, en de verbeelding van de leerlingen aan te spreken kan je ervoor kiezen om de boekpresentaties af te sluiten met een speciale opdracht. Niet elk boek hoeft echter aan zo'n opdracht gekoppeld worden. ' Een specifieke opdracht' omvat niet enkel een kortdurende activiteit die leven in het verhaal brengt; ook vaardigheden zoals spreken, luisteren, voortgezet technisch lezen als begrijpend lezen kunnen hierin getraind worden (Walta, 2020).

Bovendien kunnen De unieke opdrachten zowel de leerlingen als door jou als leerkracht worden uitgevoerd. Wanneer jijzelf één of enkele boeken in de kring brengt, wordt er steeds een speciale opdracht aan gekoppeld.

Jos Walta onderscheidt in 'Open Boek' diverse speciale opdrachten in de boekenkring aan bod kunnen komen. De speciale opdrachten worden per boeksoort ingedeeld.

De speciale opdrachten (Walta, 2020):

Leesboek:

"Stel het hoofdpersonage uit het boek voor vanuit de ik-persoon."

Toelichting:

Geef eerst een antwoord op de vraag "Wat voor iemand ben je?" . Schets daarna een gebeurtenis waarin je in het verhaal verstrengd raakt. Bespreek met de leerlingen wat ze zouden doen als ze zich in dezelfde situatie bevinden. Probeer je zo goed mogelijk in te leven in het personage en de situatie zodat de leesinteresse van de leerlingen gestimuleerd wordt.

"Verplaats je in de personages van het boek. Kies een gesprek tussen twee personen en speel de scène na."

Toelichting:

Naargelang de leeftijd van de kinderen ondersteun je hen met het kiezen van een tekst. In de lagere graden bied je een tekst die reeds in tweegesprek (met aanhalingstekens) geschreven werd zodat de leerlingen de letterlijke tekst enkel correct moeten uitspelen. Oudere leerlingen kiezen zelf een verhaalttekst uit en hervormen deze naar een dialoogtekst waarin de personages elkaar persoonlijk aanspreken. Moedig de leerlingen aan om de tekst met voldoende inleving voor te lezen zodat het verhaal tot leven komt en de leesinteresse van de klasgroep gestimuleerd wordt. De toneeltekst wordt op voorhand onder de lezers verdeeld en voorbereid.

Kijk - en zoekboek:

"Verzin zelf een zoekopdracht op één pagina van het boek."

Toelichting:

Laat het duo één zoekplaat kiezen. Het duo bedenkt zelf één zoekopdracht die nog niet in het boek werd weergegeven. In het zoekboek "Waar is Wally? " kunnen de leerlingen bijvoorbeeld een object laten opsporen.

"Wat gebeurt er om je heen?"

Toelichting:

Het duo leeft zich in de zoekprent. Verwoord: "Stel: jullie zijn een cameraman en een reporter. Jullie staan in het midden van de prent. De reporter omschrijft wat hij ziet. De camera filmt hem." Laat de leerlingen een duidelijk verslag uitbrengen van wat het rondom zich ziet.

Deze uiteenzetting kan aangevuld worden door de personen en voorwerpen op de zoekprent in zinnen te gebruiken die betekenis ervan expliciteren. Zorg ervoor dat de leerlingen een enkele personen en objecten uitkiezen.

Prentenboek:

"Kies twee tot vier prenten en vertel wat er in dat stukje van het verhaal gebeurt."

Toelichting:

Verleen de leerlingen voldoende autonomie en laat hen zelf enkele afbeeldingen kiezen zie in tijd en ruimte plaatsen. In de eerste graad beperken de leerlingen zich tot een tweetal illustraties, in de tweede en de derde graad daarentegen kunnen er een viertal illustraties toelichten. De opdracht kan verrijkt worden door na een voorleesfragment en een mondelinge toelichting van het verhaal, de illustraties door de klasgroep in de juiste volgorde te laten plaatsen. Het presenterende duo neemt zelf de begeleidende rol op zich en corrigeert en vult aan.

"Het levend schilderij":

Toelichting:

Laat de leerlingen een illustratie uit het prentenboek kiezen. Dat gebeurt steeds op voorhand zodat het stilstaand beeld geoefend kan worden. Het duo speelt deze scène zo precies mogelijk uit, zonder te bewegen. De leerlingen worden met name een stilstaand schilderij. Sta het gebruik van voorwerpen toe zodat het schilderij beter aansluit met het verhaal. Indien het duo hulp nodig heeft om het schilderij te vervolledigen, krijgen ze hulp van één of enkele leerlingen uit de klasgroep. Kies deze leerlingen op voorhand uit zodat ook zij het levend schilderij kunnen oefenen.

De rest van de klasgroep sluit tijdens de opstelling de ogen zodat het verrassingseffect bij het openen van de ogen vergroot. De opdracht kan verrijkt worden door het schilderij na een signaal tot leven te laten komen door er lichaamsbewegingen en stemgeluid aan toe te voegen.

Stripverhaal:

"Wat heb je geleerd?"

Toelichting:

Geef de leerlingen de opdracht om twee dingen die ze geleerd hebben uit de stripte kiezen. Het duo vertelt de nieuwigheden aan de rest van de klas. Zorg ervoor dat de leerlingen de mogelijkheid hebben om op voorhand bijkomende informatie op te zoeken zodat de vragen van de klasgroep te beantwoorden.

"Kies een pagina uit de strip en lees het met de juiste expressie voor."

Toelichting:

Laat de leerlingen een aantrekkelijke pagina uit de strip kiezen. Bereid de voordracht ervan samen met hen voor. Geef de leerlingen de nodige instructies over de voordrachtsaspecten, maar besteed enkel aandacht aan de reeds gekende elementen. Bijkomende informatie vind je terug in de infofiche 'De goede voordracht'.

Informatief boek

"Wist-je – datjes":

Toelichting:

Geef de leerlingen de opdracht om een drietal wist – je – dat – vragen te selecteren uit het informatief boek. Op deze manier wordt het geven van een mondelinge presentatie op een informele wijze geoefend.

Bied de leerlingen de opportuniteit om op voorhand bijkomende informatie over de wetenswaardigheden op te zoeken. Het duo brengt de vragen in de kring, maar voorzie ook ruimte voor reacties vanuit de klasgroep. Het presenterende duo geeft op basis van hun achtergrondkennis een antwoord of aanvulling op de inbreng van de klas.

Gedichtenbundel

"Herken je het rijmschema ('s) in het gedicht?"

Toelichting:

Geef de leerlingen de opdracht om na te gaan wat voor een dichtvorm ze gelezen hebben en hoe ze dat weten. Nadien lichten de leerlingen de eindrijm (rijmschema ('s)) toe. Laat hen zeker de rijmwoorden voorlezen zodat er met de hele klasgroep gecontroleerd kan worden of het rijmschema correct is.

"Welke zinnen vind je mooi?"

Toelichting:

Laat het duo het gedicht in de kring voordragen. De rest van de klasgroep reageert door aan te geven welke zinnen ze mooi vinden.

Vragen die tijdens het gesprek aan bod kunnen komen:

- Vindt iedereen dat een mooie zin of zijn de meningen verdeeld?
- Waarom vinden ze het wel / geen mooie zin?
- Willen de leerlingen graag nog andere gedichten van de poëet willen lezen?